

GÜNLÜ EVRAK

Sayı : 38591462 - 720 - 2020 - 588

17/02/2020

Konu : Türk-Rus Ortak Sanayi Çalışma Grubu'nun (OSÇG) 14. Dönem Toplantısı Hk.

Sirküler No :177

Sayın Üyemiz,

İlgi : Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 17/02/2020 tarihli ve bila sayılı yazısı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından gönderilen ilgi yazıda, Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu arasında yürütülen Hükümetler arası Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) kapsamında kurulu bulunan, Türk-Rus Ortak Sanayi Çalışma Grubu (OSÇG) faaliyetlerinin ülkemiz adına Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (AB Dış İliş. ve Koor. Gen. Md. ve Sanayi ve Verimlilik Gen. Md.) koordinasyonunda yürütüldüğü bildirilmektedir.

Türk-Rus Ortak Sanayi Çalışma Grubu'nun (OSÇG) 14. Dönem Toplantısının 15-17 Nisan 2020 tarihinde Moskova'da düzenleneceği belirtilmektedir. Bu çerçevede, Ek-1'de yer alan 13. Dönem OSÇG protokolünün İncelenerek 14. Dönem OSÇG protokolünde yer alması istenen maddelerin "değişiklikleri izle" yöntemi ile Ek-2'de yer alan 14. Dönem OSÇG protokol taslağına işlenmesi gerektiği bildirilmektedir.

Rusya ile daha önceki çalışmalarda; metalürji, enerji makineleri, otomotiv sanayi, gemi inşa sanayi, hafif sanayi, ağaç-orman sanayi, kimya sanayi, teknik düzenleme ve standardizasyon alanlarında çalışmalar yapıldığı ifade edilmektedir.

Söz konusu toplantı gündeminde ve protokolde yer verilmesi bakımından, Rusya ile yukarıda bahsedilen sektörlerde ya da önereceğiniz diğer sektörlerde de görüş ve protokol önerilerinizin Derneğiniz/Firmanız temas kişisinin bilgileri ile 28 Şubat 2020 Cuma gününe kadar gemisb@sanayi.gov.tr adresine gönderilmesi istenmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz rica ederim.

Saygılarımla,

e-imza

İsmet SALİHOĞLU
Genel Sekreter

Ek:

1- EK 1 (9 sayfa)

2- EK 2 (6 sayfa)

Dağıtım:**Gereği:**

- Tüm Üyeler (WEB sayfası ve e-posta ile)
- Türk Armatörler Birliği
- S.S. Gemi Armatörleri Mot. Taş. Koop.
- Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği
- İMEAK DTO Şubeleri ve Temsilcilikleri
- GİSBİR
- Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği
- S.S. Deniz Tankerleri Akaryakıt Taş. Koop.
- Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş.
- KOSDER
- KOSTBİR
- Yalova Altınova Tersane Gir. San. ve Tic. A.Ş.
- UND
- Gemi Brokerleri Derneği
- Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği
- WISTA Türkiye Derneği
- Gemi Sahibi Firmalar

Bilgi:

- Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri
- İMEAK DTO Meslek Komite Bşk.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanuna göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.denizticaretodasi.org.tr/enVision/Dogrula/LMBV7T>
Bilgi için: Serkan İNAL Telefon: 02122520130/157 E-Posta: serkan.inal@denizticaretodasi.org.tr
Meclis-i Mebusan Caddesi No: 22 34427 Fındıklı - Beyoğlu - İstanbul Türkiye
Tel : +90 (212) 252 01 30 Faks: +90 (212) 293 79 35

Web: www.denizticaretodasi.org.tr E-mail: iletisim@denizticaretodasi.org.tr Kep: imeakdto@hs01.kep.tr

Odamızda
ISO 9001:2015
Kalite Yönetim
Sistemi
uygulanmaktadır.

TÜRK – RUS ORTAK SANAYİ ORTAK ÇALIŞMA GRUBU XIII. DÖNEM TOPLANTISI PROTOKOLÜ

(Ankara, 20 Aralık 2018)

Türk-Rus Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı kapsamında yürütülen Türk-Rus Ortak Sanayi Çalışma Grubu (bundan sonra – Çalışma Grubu) XIII. Dönem Toplantısı 20 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu Toplantısında:

- Türk heyetine: Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Hasan BÜYÜKDEDE,
  - Rus heyetine: Rusya Federasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Aleksey GRUZDEV,
- eşbaşkanlık etmiştir.

Çalışma Grubu XIII. Dönem Toplantısı'nın Türk ve Rus heyet üyelerinin katılımcı listesi Ek'de sunulmuştur.

Çalışma Grubu aşağıda belirtilen gündem üzerine mutabık kalmıştır:

1 İkili İşbirliğinde Mevcut Durum ve Gelişme Perspektifleri

Taraflar, sanayi alanında Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkilerde kaydedilen olumlu gelişmeleri memnuniyetle karşıladıklarını ifade etmiştir.

Taraflar, Çalışma Grubu tarafından yürütülen ortak çalışmaların Türkiye ve Rusya arasındaki sürekli gelişen ilişkilere katkı sağladığına dair görüşlerini belirterek, XIII. Dönem Çalışma Grubu Toplantısı gündemindeki konuların da iki ülke arasındaki işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaya devam edeceği konusundaki inançlarını ifade etmiştir.

Taraflar, öncelikli sektörlerde ikili işbirliğini geliştirmeye, Rus ve Türk sanayi kuruluşları arasındaki işbirliği bağlarını güçlendirmeye ve ortaya çıkan sorunların müşterek çözümüne hazır olduklarını beyan etmiştir.

2 Sanayi Sektöründeki Öncelikli İşbirliği Alanları

2.1 Metalürji

Taraflar, Metalürji Alt Çalışma Grubu 1'inci Toplantısının 20 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmesini memnuniyetle karşılayarak söz konusu alanda işbirliğinin daha da güçlenmesi için potansiyelin var olduğunu kaydetmiştir.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren Rus sermayeli 'MMK Metalürji' şirketinin faaliyetlerini olumlu karşılamıştır.

Rus tarafı 'MMK Metalürji' şirketinin kendi limanında kömür boşaltma ve depolama projesinin uygulanması için gerekli çevre ruhsatının alınması için gerekli işlemlerin hızlandırılması talebinde bulunmuştur.

Rus tarafı, Türkiye'de demir-çelik ürünlerinin ithalatı konusunda sürdürülen özel koruma soruşturmasıyla ilgili endişelerini dile getirerek Türk tarafının, Rusya'dan Türkiye'de niha ürün imalatında kullanılması amacıyla dâhil olmak üzere yapılan metal ürün tedariğine olası özel korunma önlemlerin etkisini en aza indirmesi talebinde bulunmuştur.

Rus tarafı 15 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da özel korunma önlemleri soruşturması çerçevesinde Rus tarafı için yapılan ayrı dinleme toplantısının yapılmasından dolayı memnuniyetini dile getirmiştir. Türk tarafının, Rus tarafından dinleme toplantısı sırasında sunulan yorumlarının karar alma aşamasında dikkate alacağı ümidini beyan etmiştir.

Rus tarafı, Rusya menşeli demir-çelik ürünlerin Türkiye'ye ithalatı için ilave vergi alınmadan 2017 yılına ait ithalat hacmi seviyesinde "tarihi" bir kotanın tahsisine ve Türkiye'de imalatı olmayan demir-çelik ürünlerinin sürdürülen özel korunma soruşturması kapsamında çıkarılması talebinde bulunmuştur.

Taraflar, alüminyum sanayisinde faaliyet gösteren Rus ve Türk şirketleri arasındaki ikili işbirliğini güçlendirmeye elverişli olanakları araştırmaya mutabık kalmıştır.

Türk tarafı, Mersin-Akkuyu'da yapılmakta olan nükleer santralde A600C betonarme çeliği olmak üzere ülkemizde üretimi yapılan betonarme çeliklerin kullanılması yönünde talepte bulunmuştur.

Türk tarafı, Türkiye'de üretilen A600C betonarme çeliğinin Rus GOST Standardına göre sertifikasyonunun Rus tarafı tarafından yetki verilmesi halinde Ülkemizin Ulusal Belgelendirme Kuruluşu olan TSE tarafından yapılması talebinde bulunmuştur.

Türk tarafı, Mersin-Akkuyu'da yapılmakta olan nükleer santralde Türkiye'de üretimi yapılan vana, kazan, tank, döküm ürünleri gibi ekipmanların kullanılması yönünde talepte bulunmuştur.

Türk tarafı, Rus demir çelik üreticilerinin, demir çelik sektöründe cevherden üretim yapan bir entegre tesis kurmaları ve Rus alüminyum üreticilerinin birincil alüminyum yatırımı yapmaları yönünde talepte bulunmuştur.

Rus tarafı, Rus alüminyum ürünleri ithalat eden Türk şirketlere Türk bankalar tarafından

destek sağlanma hususunu değerlendirmesini yönünde talepte bulunmuştur.

Taraflar, alüminyum ve alüminyum ürünleri de dahil olmak üzere iki taraflı metal ürünlerinin ticaretinde ulusal para birimlerinde ödeme uygulamalarının genişletilmesi konusunda çalışma yapma konusunda mutabık kalmıştır.

Türk tarafı, Türk alüminyum ürünlerine Rusya'nın uyguladığı vergilerin asgariye düşürülmesi yönünde talepte bulunmuştur.

2.2. Otomotiv Sanayi

Taraflar, GAZ Grubu, Kamaz Şirketi temsilcileri, Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Taşıt Araçları Tedarik Sanayicileri Derneği (TAYSAD), Uludağ İhracatçı Birlikleri temsilcileri ve üyelerinin katılımıyla 4 Nisan 2018 tarihinde Bursa'da gerçekleştirilen Otomotiv Alt Çalışma Grubu 1'inci Toplantısı'nın sonuçlarını memnuniyetle karşılamıştır.

Taraflar, otomotiv endüstrisinde işbirliğini genişletmeye ve söz konusu alanda gelecek vaat eden ortak projeleri belirleme çalışmalarını sürdürmeye mutabık kalmıştır.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti Sakarya ili sınırları içerisinde 'GAZ Grubu' tarafından gerçekleştirilen 'GAZEL' ticari araç montaj fabrikasının faaliyetlerine yeniden başlamışını memnuniyetle karşılamışlar ve şirketin Türkiye piyasasındaki katılımını büyütme ve satış-teknik servis zincirini geliştirme planlarına desteklerini ifade etmiştir.

Rus tarafı, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2017-2018 yılları için 500 adet EURO 5 motorlu 'GAZEL' aracının montajı için verilen ruhsatın 2019 yılına uzatılması ve Türkiye'de montajı yapılan EURO 5 motorlu 'GAZEL' araçlarının satış izninin 31 Aralık 2020 tarihine kadar uzatılması hususunda talepte bulunulmuştur.

Rus tarafı, Türk bankalarının GAZ Grubu iştirak şirketlerinin banka işlemlerini yapmamaları, bayilere ve nihai alıcılara kredi vermemeleri üzerine Türkiye'deki 'GAZ Grubu' nun iştirak şirkete tam olarak bankacılık hizmetlerinin verilmesi ile ilgili konuların çözümlenmesi konusunda destek talebinde bulunmuştur.

Taraflar yedek parçaların ve otomotiv bileşenlerinin üretimi alanında işbirliğinin önemli potansiyeli olduğunu kaydetmiş ve her iki ülkede otomotiv bileşenlerinin üretimi ile ilgili ortak projelere destek verilmesi hususunda anlaşmıştır.

Türk tarafı;

- Rusya'nın Türkiye'den ithal edeceği otomotiv ürünlerine uygulanan gümrük vergilerinde indirim sağlanmasını,
- 2017 yılında Türkiye ve Rusya tarafından kurulan ortak yatırım fonunun öncelikli destek yatırımları arasına otomotiv ve yan sanayinin alınmasını,
- İki ülke arasındaki ticarete yerli para birimlerinin kullanılmasının değerlendirilmesini,

- Bu kapsamda, Rusya'da üretim tesislerinin kurulması amacıyla projelerin desteklenmesi, SKD / CKD ihracat desteği, eleman maliyet desteği, ihracat navlun desteği, ikili işbirliği kapsamında gümrük ve vergi destekleri, ihracat amacıyla geliştirilecek olan ürün projelerine yönelik destek verilmesi hususlarının da dikkate alınarak değerlendirilmesini,
- Yeni ürünlerin ortaya çıkması veya var olan teknolojilerin geliştirilmesi konularında iki ülke özel sektörünün işbirliği potansiyelinin araştırılmasını ve bu doğrultuda projelerin hayata geçirilmesini,
- Yan sanayi ürünlerinde teknoloji transferinin sağlanmasını (otomotiv şirketlerinin yatırım, lisans vb. anlaşmalarla Rusya Federasyonu'na teknoloji transferi sağlaması),
- EAC belgesinde karşılıklı uyumun artırılmasını,
- Rusya'da faaliyet gösteren/göstermeyi planlayan Türk şirketleri ile Rusya Hükümeti tarafından yeni teknolojinin devreye alınması konusunda ortaklaşa AR-GE projelerinin yürütülmesini, bu konuda devlet desteği ve teşvik mekanizmalarının kurgulanmasını ve Rusya-Türkiye AR-GE işbirliği platformlarının kurulmasını,
- Rusya'da kalite ve mühendislik alanında test ve ölçüm laboratuvar hizmeti veren firmaların, kalite düzeyi yüksek küçük ve orta boy presli parça üretimi yapan tedarikçilerin ve ısıl işlem ve talaşlı üretim gibi proses hizmeti veren tedarikçilerin sayısının artırılmasına yönelik çalışma yapılmasını,
- Rus yerel hammaddelerin kullanımının artması hedefi ile, metal şekillendirme analizlerinde gerekli olan FLD (forming limit diagram) eğrilerini elde etmek için gerekli test sistemlerinin kurulmasını,
- Yüksek maliyetli yazılım ve donanımların tek bir mükemmeliyet merkezinde toplanmasını ve firmaların ortak hizmet alımına yönelik organizasyonun sağlanmasını,
- Ülkeler arası elektronik belge alışverişinde ortak bir sistem ve/veya karşılıklı bilgilendirme enstrümanının kurulmasına, şirketler arası muhasebe evraklarının ve diğer rapor nitelikteki evrakların dolaşımını ve kabulünü kolaylaşmasına yönelik çalışma yapılmasını, önermiştir.

2.3. Gemi İnşa Sanayi

Taraflar gemi inşa alanında işbirliği olanaklarını vurgulamış ve aşağıdaki alanlarda işbirliğini desteklemeye hazır olduklarını açıklamışlardır:

- İmalat planı hazırlığı otomasyonu dâhil gemi inşa, yat inşa, gemi bakım onarımı, gemi geri dönüşümü ve deniz dibinin taranması için modern teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Türkiye ve Rusya'daki tersanelerin (havuzların) modernizasyonu ve inşaatı,
- Gemi, yat inşa, gemi bakım onarım, gemi geri dönüşümü ve deniz dibinin taranması konularında mühendis ve teknik personele yönelik eğitim.

Rus tarafı, Türk şirketleri Astrahan Bölgesinde bulunan 'LOTOS' Özel Ekonomik Bölgesi'ne gemi donanım ekipmanları imalatı için davet etmiştir.

Türk tarafı aşağıdaki hususların Rus tarafınca değerlendirilmesini önermiştir:

- Türkiye' de Rus şirketlerinin siparişleri ile imal edilecek olan gemilere Rusya Federasyonu tarafından uygulanan vergi tarifelerinin indirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi,
- Rusya Federasyonu'na ait nehir tipi ve balıkçı gemilerinin yenilenmesi sürecinde Türk Gemi İnşa Sanayinin aktif rol alabileceği işbirliği çalışmaları yürütülmesi,
- Gemi inşa, bakım-onarım, gemi yan sanayi alanlarında işbirliği potansiyellerinin tespitine yönelik karşılıklı saha inceleme ziyaretleri geliştirilmesi,
- Gemi yan sanayi işbirliği imkanlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi,
- Gemi inşa ve bakım onarım alanlarında iki ülke arasında eylem planlarının oluşturulması.

2.4. Enerji Makineleri

Taraflar, 'Akkuyu' Nükleer Güç Santrali projesinin uygulanması dâhil olmak üzere enerji makineleri alanında işbirliği geliştirme potansiyeline dikkat çekmiştir.

Taraflar, Rus ve Türk şirketlerin iki ülkede gerçekleştirilecek yeni tesis inşa ve modernizasyon projelerinde yer almaya hazır olduklarını teyit etmişlerdir.

Taraflar, Rus enerji makina imalatçı şirketlerin, özellikle 'Power machines' şirketinin, Türkiye pazarında çalışmalarından memnuniyet duyduklarını not etmişlerdir. Rus tarafı, Rus enerji makina imalatçı şirketlere devlet kuruluşları ve bankalar ile etkileşimi açısından teşvik edilmesi hususunda talepte bulunmuştur.

Türk tarafı, Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projesi'nde kullanılmak üzere tedarik edilecek olan vana, kazan, tank, döküm ürünleri gibi ekipmanların kullanılması yönünde Türkiye'de üretimi yapılan ürünlere öncelik verilmesi hususunu değerlendirilmesini talepte bulunmuştur.

2.5. Hafif Sanayi

Taraflar hafif sanayi alanında ikili işbirliğinin geliştirme hususunda istekli olduklarını ve iş seyahati, fuar, kongre ve bilimsel faaliyetleri devam ettirmeye yönelik niyetlerini ifade etmiştir.

Taraflar, tekstil, ayakkabıcılık ve deri sanayi alanlarında ortak projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla iş ortağı bulma konusunda yardımcı olma konusunda mutabık kalmıştır.

Rus tarafı. Ryazan şehrinde bulunan 'Ruskaya koja' şirketi tesislerinde doğal deri ürünleri imalatı hususunun değerlendirilmesi talebinde bulunmuştur.

2.6. Kimya Sanayi

Taraflar kimya sanayi alanında ikili işbirliğinin geliştirilmesi hususunda mutabakata varmıştır.

Rus tarafı, AO 'Galopolimer' şirketinin Türkiye Cumhuriyeti pazarına politetrafloroetilen, diklorometan ve kükürt heksaflorür ihracatının geliştirme isteğini beyan ederek AO 'Galopolimer' için olası partner bulma hususunda yardım edilmesi konusunda talepte bulunmuştur.

Rus tarafı, Türk tarafına mineral gübreler, araba lastikleri, politetrafloroetilen, ABS plastik de dahil olmak üzere Rus kimyasal ürünlerin ithalatı ile ilgili gümrük vergilerini azaltma olasılığını değerlendirilmesi hususunda talepte bulunmuştur.

Rus tarafı OOO 'NPF REKON' ve Cam Elyaf Sanayi A.Ş. arasındaki işbirliğinin gelişmesini desteklediğini beyan etmiş ve Rusya menşeli epoksi reçineler emülsiyon ürününü Türk şirketinin fiberglas imalatı sırasında kullanılmasını önermiştir.

2.7. Ağaç ve Orman Sanayi

Taraflar ağaç işleme alanındaki başarılı işbirliği ilişkilerinin memnuniyetini beyan ederek Türk şirketleri tarafından Rusya'da gerçekleştirilen projeleri memnuniyetle karşılamıştır.

Taraflar, 'Yıldız Entegre' şirketi tarafından Rusya Federasyonu Vladimir bölgesindeki derin ahşap işleme projesinin uygulanması hususunda karşılıklı ilgiyi kaydetmiştir. Projenin devam edebilmesi amacıyla imalat tesisleri için arazi kira sözleşmesi imzalanması ve üretim için gerekli hammadde sağlanması planlanmaktadır.

2.8. Sivil Havacılık Sanayi

Taraflar, Rusya Federasyonu'nun yolcu uçağı üreticisi firmalarının ülkemizde havacılık teknolojileri alanında tasarım ve üretim yapan şirketlerimizi parça, sistem vb. üretmek için alt tedarikçi olarak değerlendirmesi olanakların araştırılması konusunda anlaşmaya varmıştır.

Taraflar, havacılık endüstrisinde endüstriyel ortaklığının kurulması için önemli bir potansiyel olduğunu belirterek, bu yönde fırsatları ortaklaşa değerlendirmeye kararlaştırmışlardır

Rus tarafı, özellikle MS-21 uçak programı kapsamında, endüstriyel işbirliğinin geliştirilmesinin bu tür uçakların Türk hava taşımacılığına tedarik edilmesiyle bağlantılı olarak ele alınabileceği not etmiştir.

Rus tarafı, "Rusya Helikopterleri" Şirketi'nin Türk partnerleri ile aktif bir şekilde işbirliği yaptıklarını bilgilendirmiştir.

Aynı zamanda Rus tarafı, 'Rus helikopterleri' şirketi tarafından onaylanmayan işletmelerde Rus helikopterinin, özellikle Mi-17-1B helikopterlerinin onarımının kabul edilemez olduğunu vurgulamıştır.

2.9. Sağlık Sanayi

Rus tarafı, Türk tarafı ile olan ilaç ve tıbbi cihaz sanayisi alanındaki işbirliğinin gelişmesini desteklemektedir. Taraflar, bu alandaki işbirliğinin genişletme potansiyeline dikkat çekip karşılıklı yarar ve ticari canlılığa dayalı işbirliğini daha da gclendirmeye karar vermiştir

Türk tarafı Türkiye’de üretilmekte olan ilaç ve tıbbi cihazların Rusya pazarına girişinin desteklenmesi, sağlık sanayi alanında ikili işbirliklerinin geliştirilmesi ve Türkiye’de aşı üretilmesi yönünde Türk-Rus işbirliğinin geliştirilmesi hususlarını Rus tarafının değerlendirmelerine sunmuştur.

2.10. Taşımacılık

Taraflar elektrikli/dizel lokomotif, elektrikli/dizel tren setleri, yol yapım, bakım ve onarım makinelerinin üretimi alanında işbirliği yapılması hususunun değerlendirilmesi konusunda anlaşmıştır.

3. Türkiye’nin Organize Sanayi Bölgeleri ve Rusya’nın Endüstriyel Parkları

Taraflar Türkiye’nin Organize Sanayi Bölgeleri ve Rusya’nın endüstriyel parkları alanlarında karşılıklı bilgi ve deneyim paylaşımını devam edeceklerini vurgulamıştır.

4. Küçük ve Orta lekli İşletmeler (KOBİ)

Taraflar, Küçük ve Orta lekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile Rusya Federasyonu Küçük ve Orta lekli Girişimcilik Kurumu (OPORA) arasında 10 Mart 2017 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı ve 18 Ağustos 2017 tarihinde imzalanan Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilebilecek KOBİ destekleme modelleri konusunda bilgi ve deneyimlerin paylaşılması ve iki lke KOBİ’leri arasında ticaret hacminin artırılması amacıyla karşılıklı iş gezileri düzenlenmesine ilişkin işbirliği çalışmaları hususunda istekliliklerini ifade etmiştir.

5. Yatırım Alanında İşbirliği

Taraflar, otomotiv sanayi ve yan sanayi, cam imalatı, ağaç işleme, gıda ve kimya sanayi başta olmak üzere Rusya Federasyonu bölgelerinde yatırımcı projelerini üstlenen Türk firmalarının da yer alması ve faaliyette bulunmasından duydukları memnuniyeti belirtmiştir.

Taraflar, Rusya Federasyonu topraklarında sanayi alanında gerçekleşen Rus ve Türk Şirketlerinin ortak projelerinin gelişmesine destek verme hususunda mutabık kalmıştır.

Rus tarafı, Türk Şirketlerini Rusya Federasyonu’nda olan Endüstriyel Parklarda yer almaya

davet etmiştir.

6. Rusya Uluslararası Sanayi Fuarı'na (INNOPROM 2019) Katılım

Rus tarafı, Türk tarafını 8-11 Temmuz 2019 tarihleri arasında Yekaterinburg'da INNOPROM 2019 Uluslararası Sanayi Fuarı'na partner ülke olarak katılmaya davet etmiştir.

Türk tarafı Rus tarafının davetini memnuniyetle karşılamıştır.

Türk tarafı, söz konusu Fuarı Türk şirketlerin katılımını sağlamaya ve yüksek düzeyde Türk iş adamları heyeti ile birlikte katılma ve Rus tarafına Forum sırasında iş ve kültür etkinliklerinin organize edilmesi hususunda destek vermeye dair hususları değerlendireceğini belirtmiştir.

Rus tarafı, Fuarın hazırlık ve gerçekleştirme aşamaları sırasında kendi yetkileri çerçevesinde ve belirlenen prosedürlere uygun bir şekilde Türk tarafı temsilcileri için vize alım işlemlerinde, iş programı kapsamında ikili etkinliklerin gerçekleşmesi için donanımlı tesislerin sağlanmasında ve Türk tarafına Fuar katılımcılarının gümrükleme işlemlerini konusunda yardım sağlamaya hazırdır.

7. Diğer Hususlar

Taraflar, Çalışma Grubunun XIV. Dönem Toplantısını 2019 yılında Rusya'da düzenlenmesine karar vermiştir.

Toplantının kesin tarihi ve yeri hakkındaki bilgiler diplomatik kanallar aracılığıyla belirlenecektir.

İş bu Sanayi Çalışma Grubu'nun XIII. Dönem Toplantısı Protokolü iki nüsha olarak Türkçe ve Rusça dillerinde düzenlenmiş olup, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere 20 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türk tarafı:

Rus tarafı:

Türkiye Cumhuriyeti
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Bakan Yardımcısı
Hasan BÜYÜKDEDE

Rusya Federasyonu
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Bakan Yardımcısı
Aleksy GRUZDEV

TÜRK – RUS ORTAK SANAYİ ORTAK ÇALIŞMA GRUBU XIV. DÖNEM TOPLANTISI PROTOKOLÜ

(Moskova, 15-17 Nisan 2020)

Türk-Rus Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı kapsamında yürütülen Türk-Rus Ortak Sanayi Çalışma Grubu (bundan sonra – Çalışma Grubu) XIV. Dönem Toplantısı 15-17 Nisan 2020 tarihlerinde Moskova'da gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu Toplantısında:

- Türk heyetine, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Hasan BÜYÜKDEDE,
  - Rus heyetine, Rusya Federasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Aleksey GRUZDEV,
- eşbaşkanlık etmiştir.

Çalışma Grubu XIV. Dönem Toplantısı'nın Türk ve Rus heyet üyelerinin katılımcı listesi Ek'de sunulmuştur.

Çalışma Grubu aşağıda belirtilen gündem üzerine mutabık kalmıştır:

1 İkili İşbirliğinde Mevcut Durum ve Gelişme Perspektifleri

Taraflar, sanayi alanında Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkilerde kaydedilen olumlu gelişmeleri memnuniyetle karşıladıklarını ifade etmiştir.

Taraflar, Çalışma Grubu tarafından yürütülen ortak çalışmaların Türkiye ve Rusya arasındaki sürekli gelişen ilişkilere katkı sağladığına dair görüşlerini belirterek, XIV. Dönem Çalışma Grubu Toplantısı gündemindeki konuların da iki ülke arasındaki işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaya devam edeceği konusundaki inançlarını ifade etmiştir.

Taraflar, öncelikli sektörlerde ikili işbirliğini geliştirmeye, Rus ve Türk sanayi kuruluşları arasındaki işbirliği bağlarını güçlendirmeye ve ortaya çıkan sorunların müşterek çözümüne hazır olduklarını beyan etmiştir.

2 Sanayi Sektöründeki Öncelikli İşbirliği Alanları

2.1 Metalürji

Taraflar, Metalürji Alt Çalışma Grubu 1'inci Toplantısının 20 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmesini memnuniyetle karşılayarak söz konusu alanda işbirliğinin daha da güçlenmesi

için potansiyelin var olduğunu kaydetmiştir.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren Rus sermayeli 'MMK Metalürji Sanayi Ticaret ve Liman İşletmeciliği A.Ş.' şirketinin faaliyetlerini olumlu karşılamıştır.

Taraflar, alüminyum sanayisinde faaliyet gösteren Rus ve Türk şirketleri arasındaki ikili işbirliğini güçlendirmeye elverişli olanakları araştırmaya mutabık kalmıştır.

Türk tarafı, Mersin-Akkuyu'da yapılmakta olan nükleer santralde A600C betonarme çeliği olmak üzere, ülkemizde üretimi yapılan betonarme çeliklerin kullanılması yönünde talebini yinelemiştir.

Türk tarafı, Türkiye'de üretilen A600C betonarme çeliğinin, Rus tarafınca yetki verilmesi halinde, Rus GOST Standardına göre sertifikasyonunun Ülkemizin Ulusal Belgelendirme Kuruluşu olan TSE tarafından yapılması talebini yinelemiştir.

Türk tarafı, Mersin-Akkuyu'da yapılmakta olan nükleer santralde Türkiye'de üretimi yapılan vana, kazan, tank, döküm ürünleri gibi ekipmanların kullanılması yönündeki talebini yinelemiştir.

Türk tarafı, Türkiye'de Rus demir çelik üreticilerinin, demir çelik sektöründe cevherden üretim yapan bir entegre tesis kurmaları ve Rus alüminyum üreticilerinin birincil alüminyum yatırımı yapmaları yönündeki talebini yinelemiştir.

Türk tarafı, Rusya'nın sahip olduğu petrol, doğalgaz ve maden kaynaklarına da bağlı olarak yüksek enerji ve yatırım maliyetleri içeren ve ülkemizde üretimi olmayan sünger demir, grafit elektrot, silisli sac, paslanmaz çelik gibi ana metal ürünlerinin üretimi hususunda Türkiye'de yatırım yapılması veya ortak şirketler kurulması yönünde talepte bulunmuştur.

Rus tarafı, Rus alüminyum ürünleri ithal eden Türk şirketlere Türk bankalar tarafından destek sağlanması hususunun değerlendirilmesi yönünde talepte bulunmuştur.

Taraflar, alüminyum ve alüminyum ürünleri de dahil olmak üzere, metal ürünlerinin karşılıklı ticaretinde, ulusal para birimlerinin kullanılması konusunda çalışma yapılması hususunda mutabık kalmıştır.

Türk tarafı, Türk alüminyum ve metal ürünlerine Rusya'nın uyguladığı vergilerin asgariye düşürülmesi yönünde talebini yinelemiştir.

Türk tarafı, metal sektörünün küresel entegrasyonunu tamamladığı çelik hizmet merkezleri, haddehaneler, çelik üretim makineleri, gemi yapımı, inşaat, döküm, otomotiv, kalıp ve beyaz eşya sektörlerinde faaliyet gösteren üretici, distribütör, tacir, ithalatçı ve üreticiler aracılığıyla metal sektöründeki işbirliğini güçlendirme talebinde bulunmuştur.

Türk tarafı, Türkiye'de yerleşik metal sektörü ile ilgili konusunda akredite olmuş ve dünyada geçerliliği bulunan enstitüler, mükemmeliyet merkezleri, Ar-Ge merkezleri, test ve analiz laboratuvarlarının küresel piyasa aktörlerince değerlendirildiğinden yola çıkarak, Rus imalatçılar tarafından da değerlendirilmesi yönünde talepte bulunmuştur.

Türk tarafı, iki ülkenin global hurda pazarları, demir çelik üretimi ve teknolojileri, dış piyasalar, takım çeliği, ısıl işlem, endüstriyel kalıp üretimi, demir çelik sanayiinde dijital dönüşüm

ve Endüstri 4.0 konusundaki bilgi paylaşımıyla bu alanda ikili ilişkilerin geliştirilmesi yönünde talepte bulunmuştur.

Türk tarafı, Türkiye ve Rusya'daki teknik lise, yüksekokul, fakülte ve üniversitelerde öğrenim gören Türk vatandaşlarının Rusya'daki önemli ana metal sanayi üreticilerinde staj yapma olanağının getirilmesi yönünde talepte bulunmuştur.

2.2. Otomotiv Sanayi

Taraflar, GAZ Grubu, Kamaz Şirketi temsilcileri, Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Taşıt Araçları Tedarik Sanayicileri Derneği (TAYSAD), Uludağ İhracatçı Birlikleri temsilcileri ve üyelerinin katılımıyla 4 Nisan 2018 tarihinde Bursa'da gerçekleştirilen Otomotiv Alt Çalışma Grubu 1'inci Toplantısı'nın sonuçlarını memnuniyetle karşılamıştır.

Taraflar, otomotiv endüstrisinde işbirliğini genişletmeye ve söz konusu alanda gelecek vaat eden ortak projeleri belirleme çalışmalarını sürdürmeye mutabık kalmıştır.

Taraflar yedek parçaların ve otomotiv bileşenlerinin üretimi alanında işbirliğinin önemli potansiyeli olduğunu kaydetmiş ve her iki ülkede otomotiv bileşenlerinin üretimi ile ilgili ortak projelere destek verilmesi hususunda anlaşmıştır.

2.3. Gemi İnşa Sanayi

Taraflar gemi inşa alanında işbirliği olanaklarını vurgulamış ve aşağıdaki alanlarda işbirliğini desteklemeye hazır olduklarını açıklamışlardır:

- İmalat planı hazırlığı otomasyonu dâhil gemi inşa, yat inşa, gemi bakım onarımı, gemi geri dönüşümü ve deniz dibinin taranması için modern teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması,
- Türkiye ve Rusya'daki tersanelerin (havuzların) modernizasyonu ve inşaatı,
- Gemi, yat inşa, gemi bakım onarım, gemi geri dönüşümü ve deniz dibinin taranması konularında mühendis ve teknik personele yönelik eğitim.

2.4. Enerji Makineleri

Taraflar, 'Akkuyu' Nükleer Güç Santrali projesinin uygulanması dâhil olmak üzere enerji makineleri alanında işbirliği geliştirme potansiyeline dikkat çekmiştir.

Taraflar, Rus ve Türk şirketlerin iki ülkede gerçekleştirecek yeni tesis inşa ve modernizasyon projelerinde yer almaya hazır olduklarını teyit etmişlerdir.

2.5. Hafif Sanayi

Taraflar hafif sanayi alanında ikili işbirliğinin geliştirme hususunda istekli olduklarını ve iş seyahati, fuar, kongre ve bilimsel faaliyetleri devam ettirmeye yönelik niyetlerini ifade etmiştir.

Taraflar, tekstil, ayakkabıcılık ve deri sanayi alanlarında ortak projelerin gerçekleştirilmesi

amacıyla iş ortağı bulma konusunda yardımcı olma konusunda mutabık kalmıştır.

Türk tarafı Rus tarafından, tekstil/hazır-giyim, deri/deri ürünleri sektörlerinde EAC belgelerini vermeye yetkili belgelendirme firmaları arasında, maliyet ve uygulama farklılıklarının kaldırılması hususunun değerlendirilmesi talebinde bulunmuştur.

2.6. Kimya Sanayi

Taraflar kimya sanayi alanında ikili işbirliğinin geliştirilmesi hususunda mutabakata varmıştır.

2.7. Ağaç ve Orman Sanayi

Taraflar ağaç işleme alanındaki başarılı işbirliği ilişkilerinin memnuniyetini beyan ederek Türk şirketleri tarafından Rusya'da gerçekleştirilen projeleri memnuniyetle karşılamıştır.

2.8. Sivil Havacılık Sanayi

Taraflar, Rusya Federasyonu'nun yolcu uçağı üreticisi firmalarının ülkemizde havacılık teknolojileri alanında tasarım ve üretim yapan şirketlerimizi parça, sistem vb. üretmek için alt tedarikçi olarak değerlendirmesi olanakların araştırılması konusunda anlaşmaya varmıştır.

Taraflar, havacılık endüstrisinde endüstriyel ortaklığının kurulması için önemli bir potansiyel olduğunu belirterek, bu yönde fırsatları ortaklaşa değerlendirmeye kararlaştırmışlardır

2.9. Sağlık Sanayi

Rus tarafı, Türk tarafı ile olan ilaç ve tıbbi cihaz sanayisi alanındaki işbirliğinin gelişmesini desteklemektedir. Taraflar, bu alandaki işbirliğinin genişletme potansiyeline dikkat çekip karşılıklı yarar ve ticari canlılığa dayalı işbirliğini daha da güçlendirmeye karar vermiştir

Türk tarafı Türkiye'de üretilmekte olan ilaç ve tıbbi cihazların Rusya pazarına girişinin desteklenmesi, sağlık sanayi alanında ikili işbirliklerinin geliştirilmesi ve Türkiye'de aşı üretilmesi yönünde Türk-Rus işbirliğinin geliştirilmesi hususlarını Rus tarafının değerlendirmelerine sunmuştur.

2.10. Taşımacılık

Taraflar elektrikli/dizel lokomotif, elektrikli/dizel tren setleri, yol yapım, bakım ve onarım makinelerinin üretimi alanında işbirliği yapılması hususunun değerlendirilmesi konusunda anlaşmıştır.

3. Türkiye'nin Organize Sanayi Bölgeleri ve Rusya'nın Endüstriyel Parkları

Taraflar Türkiye'nin Organize Sanayi Bölgeleri ve Rusya'nın endüstriyel parkları alanlarında karşılıklı bilgi ve deneyim paylaşımını devam edeceklerini vurgulamıştır.

4. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ)

Taraflar, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile Rusya Federasyonu Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcilik Kurumu (OPORA) arasında 10 Mart 2017 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı ve 18 Ağustos 2017 tarihinde imzalanan Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilebilecek KOBİ destekleme modelleri konusunda bilgi ve deneyimlerin paylaşılması ve iki ülke KOBİ'leri arasında ticaret hacminin artırılması amacıyla karşılıklı iş gezileri düzenlenmesine ilişkin işbirliği çalışmaları hususunda istekliliklerini ifade etmiştir.

Rusya Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmeler Kurumu ve KOSGEB arasında mutabakat zabtı müzakereleri de devam etmektedir.

5. Yatırım Alanında İşbirliği

Taraflar, otomotiv sanayi ve yan sanayi, cam imalatı, ağaç işleme, gıda ve kimya sanayi başta olmak üzere Rusya Federasyonu bölgelerinde yatırımcı projelerini üstlenen Türk firmalarının da yer alması ve faaliyette bulunmasından duydukları memnuniyeti belirtmiştir.

Taraflar, Rusya Federasyonu topraklarında sanayi alanında gerçekleşen Rus ve Türk şirketlerinin ortak projelerinin gelişmesine destek verme hususunda mutabık kalmıştır.

Rus tarafı, Türk şirketlerini Rusya Federasyonu'nda olan Endüstriyel Parklarda yer almaya davet etmiştir.

6. Yasal Metroloji Alanında İşbirliği

Rusya'nın Yasal Metroloji Alanında ilgili otoritesi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü arasında yasal metroloji alanındaki uygulamalar ve piyasa gözetimi faaliyetleri konularında işbirliğinin güçlendirilmesinin yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, yasal metrolojinin uygulanmasıyla ilgili kuruluşlar, bu kuruluşların organizasyon yapıları, yasal metroloji mevzuatı ve uygulamaları, piyasa gözetimi ve denetimi uygulamaları hususlarında, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı-Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü ile Rusya'nın ilgili otoritesi arasında bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılabilir.

7. Diğer Hususlar

Taraflar, Çalışma Grubunun XV. Dönem Toplantısını 2021 yılında Türkiye’de düzenlenmesine karar vermiştir.

Toplantının kesin tarihi ve yeri hakkındaki bilgiler diplomatik kanallar aracılığıyla belirlenecektir.

İş bu Sanayi Çalışma Grubu’nun XIV. Dönem Toplantısı Protokolü iki nüsha olarak Türkçe ve Rusça dillerinde düzenlenmiş olup, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere 17 Nisan 2020 tarihinde Moskova’da imzalanmıştır.

Türk tarafı:

Rus tarafı:

Türkiye Cumhuriyeti
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Bakan Yardımcısı
Hasan BÜYÜKDEDE

Rusya Federasyonu
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Bakan Yardımcısı
Aleksy GRUZDEV